

14.5.2025

Kekäläinen Antti
Järvenpää Soila

ECOFIN-neuvoston 13.5.2025 ja Euroryhmän 12.5.2025 kokoukset, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 13.5. ja Euroryhmä 12.5., Bryssel

Ecofin-neuvostossa saavutettiin yleisnäkemyksellinen direktiiviehdotuksesta maahantuotujen tavaroiden etämyyntiä ja tavaroiden maahantuontia koskeviksi ALV-säännöiksi.

Rahoitusmarkkinahankkeita koskevassa vakioasiakohdassa pj. ja komissio kävivät tämänhetkisen neuvottelutilanteen läpi.

Säästämis- ja sijoitusunionia (SIU) koskevassa asiakohdassa toivotettiin tervetulleeksi komission maaliskuussa julkistama SIU-tiedonanto. Asiasta käytiin täysi pöytäkiertä, mutta uusia avauksia jäsenmaiden puolelta ei juuri noussut esiin.

Neuvostossa käytiin politiikkakeskustelu SAFE-asetus-ehdotuksesta, mitä tuettiin laajasti, Suomi mukaan lukien.

Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksia koskevassa asiakohdassa Tukholman siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen (SITE) edustaja kertoi Venäjän talouden tilanteesta.

Neuvosto sai lisäksi selostuksen G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien huhtikuun kokouksesta sekä IMF:n kevätkokouksista.

Talouden elpymisen asiakohdassa hyväksyttiin Alankomaiden, Espanjan, Portugalin sekä Slovakian päivitettyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat ja kuultiin komission tilannekatsaus elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) toimeenpanosta.

Euroryhmä pankkiunionikokoonpanossa kävi puolivuositaisen keskustelun yhteisen valvontamekanismin puheenjohtajan Claudia Buchin ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajan Dominique Laboureixin kanssa. Lisäksi euroryhmä keskusteli useista Euroopan vakausmekanismiin (EVM) liittyvistä kysymyksistä valmistautumisena EVM:n kesäkuun vuosikokoukseen. Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa kuuli Washingtonin G7-keskusteluista ja keskusteli digitaalisesta eurosta.

Direktiivi maahantuotujen tavaroiden etämyyntiä ja tavaroiden maahantuontia koskeviksi ALV-säännöiksi

Komissio oli tyytyväinen hankkeessa saavutettuun edistykseen. Komissio kertoi hankkeen merkittävyydestä erityisesti eurooppalaiselle verkkokaupalle. EU on kokenut valtavan kasvun kolmansista maista tulleille postipaketille ja määrien odotetaan kasvavan entisestään. Ehdotus tulee helpottamaan arvonlisäveron keräämistä.

ALV-sääntöjä koskeva direktiivi oli ennakkotietoja vastaten hyväksyttävissä jäsenmaille. Asiakohdassa saavutettiin siten neuvoston yleisnäkemyks. Yhtenäisyyttä tullipuolen sääntelyn kanssa pidettiin tärkeänä.

Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin sekä hallinnollisen taakan vähentämiseen

Asiakohdassa käytiin puheenjohtajan johdolla läpi auki olevien hankkeiden tilanne. Puheenjohtaja totesi, että pankkien kriisiratkaisu- ja talletussuojapakettista (CMDI) on käyty toimielinten välisiä kolmikanta- eli trilogineuvotteluita kuusi kertaa ja seuraavat neuvottelut ovat 22.5. Maksupalvelupaketin (PSD/R) osalta puheenjohtaja toivoi edelleen saavuttavansa neuvoston yleisnäkemyksen kaudellaan. Puheenjohtaja kertoi jatkavansa työtä myös digitaalisen euron osalta. Lisäksi pj. mainitsi kestävyysraportointiin liittyvien omnibus-neuvotteluiden jatkuvan edelleen. Muita vireillä olevia asioita ovat erityisesti vähittäissijoittajastrategia (RIS) ja sen kehikon yksinkertaistaminen sekä rahoitusdatan saatavuutta (FIDA) koskeva kehikko. Ensin mainitun osalta pj. toivoi lisää kunnianhimoa yksinkertaistamiseen ja jälkimmäisen osalta pj. suhtautui kriittisesti kehikon hyödyllisyyteen.

Kilpailukyky, yksinkertaistaminen ja liiketoimintaympäristön parantaminen Euroopassa: Säästämis- ja sijoitusunioni (SIU)

Komissio esitteli ministereille 19.3. julkistetun SIU-tiedonannon, joka koskee tulevia suunnitelmia säästämis- ja sijoitusunionin edistämiseksi EU:n tasolla. Komission perusviesti oli selkeä – tarve kunnianhimoiselle lähestymistavalle on olemassa. Vielä ei ole liian myöhäistä aloittaa, mutta mitä kauemmin odotamme, sen vaikeampaa muutosta on saada aikaan.

Puheenjohtaja pyrki ohjaamaan keskustelua erityisesti arvopaperistamista koskeviin osiin ja kysyi näkemyksiä tulevan ehdotuksen (nykytiedon valossa julkistettaisiin 17.6.) aikataulun nopeuttamisesta sekä arvopaperistamisen priorisoinnin tärkeydestä. Pj. totesi toivovansa kunnianhimoisempaa aikataulua.

Jäsenmaat, Suomi mukaan lukien, toivottivat SIU-tiedonannon yleisellä tasolla tervetulleeksi eri näkökohtia painottaen. Suurin osa tuki ajatusta siitä, että arvopaperistaminen on yksi prioriteettialueista tulevan SIU-suunnitelman toteuttamisessa. Osa jäsenmaista, Suomi mukaan lukien, ilmaisi yleistä avoimuutta arvopaperistamissääntelyn tarkastellulle. Ehdotuksen aikataulun nopeuttamiselle ei nähty erityistä tarvetta. Useat jäsenmaat nostivat puheenvuoroissa esille myös vähittäissijoittajan aseman tärkeyden. Useassa puheenvuorossa nostettiin esille myös rahoitusmarkkinatoimijoiden valvonnan keskittämisen tarpeettomuus tai haitallisuus. Muita esiin nousseita teemoja olivat muun muassa yritysrahoituksen parantaminen ja sujuvampi kanavointi, markkinarakenteiden tarkastelu sekä vaikutusten arviointi.

Asetus eurooppalaista puolustusteollisuutta vahvistavan turvallisuustoimivälineen perustamisesta (SAFE-asetus)

Puheenjohtaja kertoi, että neuvottelut SAFE-asetuksesta ovat edenneet hyvin ja odottaa, että sopuun päästään piakkoin. Tämän jälkeen siirrytään pohtimaan mahdollisia muita toimia.

Komissio painotti ehdotuksen tärkeyttä nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa. Ehdotuksen tavoitteet saivat odotetusti laajaa tukea jäsenmailta, tosin tavoitteiden painotuksissa oli eroja. Myös Suomi ilmaisi tukensa tälle aloitteelle ja tyytyväisyytensä sille, että maavoimien kyvykkyydet ovat asetuksen sisällä.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa, Suomi mukaan lukien, painotettiin erityisesti sitä, että SAFE-välineen käyttämisen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista ja tarpeetonta byrokratiaa tulisi välttää, erityisesti alihankkijoiden kohdalla, koska tämä tukee välineen nopeaa toimeenpanoa. Jäsenvaltiot mukaan lukien Suomi, painottivat myös, että valtioiden, jotka haluavat käyttää tätä rahoitusvälinettä tulee olla sitoutuneita EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämääriin sekä EU:n arvoihin, kuten oikeusvaltioperiaatteen. Yhteistyön tärkeyttä Ison-Britannian ja Kanadan kanssa nostettiin esille Suomen puheenvuoron lisäksi muutamissa puheenvuoroissa. Muutama jäsenvaltio toivoi myös pidennettyä aikaikkunaa (esim. 12kk 6kk sijaan) investointisuunnitelmien jättämiselle.

Venäjän Ukraina kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Asiakohdassa Tukholman siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen (SITE) edustaja kertoi analyysistään Venäjän talouden tilasta. SITE:n mukaan, on tärkeää muistaa, että Venäjän talouden koko on vain noin 12 prosenttia EU:n talouden koosta ja että Venäjän talous on täysin riippuvainen öljyn ja kaasun myynnistä. Talouden indikaattorit myös näyttävät, että pakotteet purevat.

Myös komissio kertoi, että sen analyysin mukaan Venäjän taloudessa näkyy entistä enemmän haavoittuvaisuuden merkkejä, esim. inflaatio on yli 10 prosenttia.

G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 23.-24.4.2025 pidetyn kokouksen sekä IMF:n kevätkokousten seuranta

Asiakohdassa komissio kertoi huhtikuussa pidetyn G20-kokouksen ja IMF-kokousten annista. Maailmankauppa ja erityisesti Yhdysvaltain toimet olivat olleet esillä.

Taloudellinen elpyminen Euroopassa: Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Neuvosto hyväksyi Alankomaiden, Espanjan, Portugalin sekä Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmien päivitykset. Tämän lisäksi komissio antoi päivityksen RRF-välineen toimeenpanosta, painottaen sitä, että jäsenvaltioiden tulee kiirehtiä toimiaan, koska tämän välineen käyttämisen takaraja lähestyy (2026).

Suomen edustajat
Valtiovarainministeri Riikka Purra ja virkamiesvaltuuskunta

Euroryhmä 12.5.

Euroryhmä pankkiunionikokoonpanossa

1. Muut asiat: Saksan uuden hallituksen politiikkaprioriteetit

Saksan uusi valtiovarainministeri Lars Klingbeil esitteli maan uuden hallituksen poliittiset painopisteet.

2. Pankkiunioni:

EKP:n valvontaelimen puheenjohtajan 21. kuuleminen

Raportti yhteisen kriisinratkaisuneuvoston toiminnasta

Euroryhmä kävi puolivuositaisen keskustelun yhteisen valvontamekanismin puheenjohtajan Claudia Buchin ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajan Dominique Laboureixin kanssa. Puheenjohtajat kertoivat näkemyksiään toiminnastaan kriisinratkaisun, valmiuden, valvonnan ja sääntelyn aloilla. Euroopan pankkisektorin yleinen tila on hyvä. Pankkien pääoma ja likviditeettiasemat sekä taseet ovat vahvistuneet merkittävästi viime vuosina, ja edistymisen johtuu sekä pankeista itsestään että erityisesti valvojien ja sääntelijöiden työstä pankkien resilienssin parantamiseksi. Tästä huolimatta pankkisektorilla on useita akuutteja haasteita, jotka liittyvät muun muassa digitaaliseen muutokseen, kyberuhkiin ja ilmastomuutokseen sekä geopolitiisiin jännitteisiin, ml. maailmankaupassa.

Komissio antoi asiakohdassa tilannekatsauksen EU:n pankkikriisinhallinta- ja talletus-suojajärjestelmää (CMDI) koskevista neuvotteluista. Ministerit toivat puheenvuoroissaan esille euroalueen rahoitusjärjestelmän tilaan liittyen huomioita viimeaikaisesta geopolitisesta kehityksestä ja merkittävimmistä tulevista haasteista. Vahva sitoutuminen pankkisektorin edelleen vahvistamiseen ja pankkiunionin edistämiseen nousi keskustelussa esille, ja yhteisiä toimia tarvitaan, muun muassa kriisinhallintakehyksen uudistuksen viimeistelyssä. Euroryhmän puheenjohtaja totesi vielä, että keskustelu on erityisen ajankohtainen viimeaikaisten merkittävien markkinatapahtumien valossa. Tämä muistuttaa euroryhmää siitä, että rahoitusvakauden on pysyttävä prioriteettina, koska se on yhteydessä esimerkiksi talouden kestävyyyteen ja kilpailukykyyn liittyvään työhön.

Euroryhmä

1. Euroopan vakausmekanismi – kesäkuun vuosikokouksen valmistelu

Euroryhmä keskusteli useista Euroopan vakausmekanismiin (EVM) liittyvistä kysymyksistä valmistautumisena EVM:n kesäkuun vuosikokoukseen. Asiakohdassa EVM:n toimitusjohtaja Pierre Gramegna antoi yleiskatsauksen vuosikokoukseen tulossa olevista asioista. Euroryhmä sai lisäksi päivityksen tarkistetun EVM-sopimuksen ratifiointista Italiassa. Keskustelussa arvioitiin nykytilannetta ja pohdittiin laajempaa kontekstia kesäkuun euroryhmän ja EVM:n hallituneuvoston kokouksiin. Ministerit keskustelivat mm. siitä, kuinka voitaisiin varmistaa EVM:n välineiden pysyminen tarkoituksenmukaisena muuttuviin haasteisiin vastatessa. Lisäksi pääoma-avaimen päivittämisestä keskusteltiin.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

1. G7 ja globaali talouskehitys – raportointi kansainvälisistä kokouksista

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa sai euroryhmän puheenjohtajalta ja komissiolta katsauksen viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista, mukaan lukien keskeisimmistä G7-keskusteluista. Tässä yhteydessä ministerit vaihtoivat näkemyksiä makrotalouden näkymien viimeisimmästä kehityksestä. Komissio toi esille, että kaupan epävarmuuden vaikutusta euroalueen talouteen seurataan tarkasti ja sillä on luonnollisesti vaikutusta kasvuun. Ministerit toivat puheenvuoroissaan esille, että tällä hetkellä olisi tärkeää työskennellä kaupan ja geopolitiisten jännitteiden vähentämiseksi; Yhdysvaltain sitoutuminen monenväliseen toimintaan oli merkittävä lopputulema kokouksista. Euroryhmän puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan vielä, että nykyisessä maailmantilassa euroalueen joustavuus, vakaus ja luotettavuus nähdään vahvuuksina yhä enemmän sekä mahdollisena turvasatamana sijoittajille. Euroalueen kohtaamat ulkoiset haasteet ovat merkittäviä, mutta euroalueen selkeä ja myönteinen strategia voi tuoda sille mahdollisuuksia.

2. Digitaalinen euro – tilannekatsaus

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa sai lisäksi yhteenvedon digitaalisesta eurosta tähän mennessä käydyistä keskusteluista. Euroopan komissio, neuvoston puheenjohtajavaltio Puola ja Euroopan keskuspankki (EKP) kertoivat meneillään olevista keskusteluista ja lainsäädäntötyön tilasta.

Tämän perusteella euroryhmä pohti keinoja edistää digitaalisen euron hanketta nopeasti. Lainsäädäntötyössä edistystä on tapahtunut, mutta joillakin aloilla tarvitaan lisätyötä. EKP on jatkanut teknistä työtään. Ministerit olivat keskustelussa yhtä mieltä siitä, että digitaalisen euron aloite on ratkaisevan tärkeä, kun otetaan huomioon muuttuva geopoliittinen tilanne ja strategisesti tärkeiden maksujärjestelmien monipuolistaminen. Keskustelussa nousi esille tarve edistää hanketta nopeasti, ja näin ollen kompromisseja jäljellä olevissa asioissa pyritään löytämään mahdollisimman pian.

Suomen edustajat

Valtiovarainministeri Riikka Purra ja alivaltiosihteeri Leena Mörttinen (VM)